

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

**DAVLAT SOLIQ QO‘MITASI HUZURIDAGI
FISKAL INSTITUT**

**INDIVIDUAL DAROMADNI SOLIQQA TORTISH
FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI
(SILLABUS) SIRTQI**

Bilim sohasi:	400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta‘lim sohasi:	410 000 – Biznes va boshqaruv
Ta‘lim yo‘nalishi:	60410200 – Soliqlar va soliqqa tortish (faoliyat turlari bo‘yicha)

Toshkent 2021

Akademik daraja	Bakalavr	Ta'lim yo'nalishi	Iqtisodiyot
Fan kodi	PITTAX6	Modul	Majburiy
Fan nomi	Individual daromadni soliqqa tortish	Modulning davomiyligi	3 hafta
Kredit hajmi (1 kredit = 30 soat)	ECTS: 6	Tayyorladi	i.f.d. I. Niyazmetov PhD. F. Fayziyev fanig@rambler.ru
Ajratilgan soat hajmi	180	Sana	2021 yil __ _____
	30 (aud) 150 (must)		

Fan bo'yicha talabning bilimi, ko'nikmasi va malakasiga qo'yilgan talablar

Mazkur fanni o'rganish davomida talaba:

- individual daromadni soliqqa tortishning mohiyati, individual daromadni soliqqa tortish usullari, deklaratsiya asosida soliqqa tortish, mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlarni soliqqa tortish, jismoniy shaxslarni boshqa daromadlari, jismoniy shaxslarning daromad solig'i bo'yicha imtiyozlar, individual daromadni soliqqa tortishning xalqaro amaliyoti, daromadlarni soliqqa tortishda qo'llaniladigan chegirmalar tizimi haqida ***tasavvurga ega bo'lishi;(bilim)***

- individual daromadni soliqqa tortish usullari, deklaratsiya asosida soliqqa tortish, mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlarni soliqqa tortish, jismoniy shaxslarning daromad solig'i bo'yicha imtiyozlar, individual daromadni soliqqa tortishning xalqaro amaliyoti, daromadlarni soliqqa tortishda qo'llaniladigan chegirmalarni bilishi ***va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)***

- talaba individual daromadni soliqqa tortish usullari, deklaratsiya asosida soliqqa tortish, mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlarni soliqqa tortish, jismoniy shaxslarning daromad solig'i bo'yicha imtiyozlar, individual daromadni soliqqa tortishning xalqaro amaliyoti, daromadlarni soliqqa tortishda qo'llaniladigan chegirmalar va bu yo'nalishdagi muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.(malaka).***

Fanga ajratilgan soatlar. Fanga ajratilgan umumiy soatlar hajmi 30 soat bo'lib, auditoriya soati uchun 10 soat, mustaqil ta'lim uchun 10 soatni tashkil etadi.

Auditoriyada jami 30 soat ma'ruza va 60 soat seminar mashg'ulotlari o'tiladi, bundan tashqari oraliq va yakuniy nazoratlar uchun 2 soatdan vaqt ajratiladi.

Fanni o‘zlashtirish va mustaqil o‘qib-o‘rganish uchun adabiyotlar ro‘yxati:

1. Taxation of individuals and Business entities. Brian C. Spilker et al. McGraw-Hill’s Education. 2019 edition, Tenth edition. 1276 p.
2. Income Tax Fundamentals, by Gerald E. Whittenburg. 2018 - 18 edition.
3. Basic Income Tax. William Kratzke. The University of Memphis, 2016-2017 Fourth Edition. 602 p.
4. O‘zbekiston Respublikasining Soliq Kodeksi (yangi tahriri).
5. O‘zbekiston Respublikasining “Tadbirkorlik faoliyati erkinligining kafolatlari to‘g‘risida”gi Qonuni (yangi tahriri). 2012 yil 2 may, O‘RQ-328-son.
6. O‘zbekiston Respublikasining “Oilaviy tadbirkorlik to‘g‘risida”gi Qonuni. 2012 yil 26 aprel, O‘RQ-327-son.
7. O‘zbekiston Respublikasining “Dehqon xo‘jaligi to‘g‘risida”gi Qonuni. 2021 yil 1 aprel, O‘RQ-680-son.
8. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “O‘zini o‘zi band qilgan shaxs sifatida faoliyatni amalga oshirish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi Qarori. 2020 yil 23 dekabr, 806-son.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

9. Brian C. Spilker. Taxation of Individuals And Business Entities. – USA: Published by McGraw-Hill Education, 2019. – 1276 p.
10. Scheve Kenneth, Stasavage David. Taxing the Rich. – New Jersey: Russell Sage Foundation, 2016. – 283 p.
11. Jo‘rayev A., Safarov G‘., Meyliyev O. Soliq nazariyasi. O‘quv qo‘llanma. – T.: IQTISOD-MOLIYA, 2019. – 370 b.
12. Ниязметов И.М. Солиқ юкини оптималлаштириш: назария, услубиёт ва амалиёт. Монография. – Т.: Молия, 2016. – 193 б.

Ma’ruza mashg‘ulotlari mavzulari va ularning tarkibi

№	Mavzular	Mashg‘ulot soatlar hajmi		
		Ma’ruza	Seminar	Amaliy
1.	Individual daromad, uni soliqqa tortishning mohiyati va usullari 1. Individual daromad tushunchasi va uning turlari.	2	2	

	<p>2. Faol va nafaol daromadlar.</p> <p>3. Shakllanish manbaiga ko'ra individual daromad turlari.</p> <p>4. Tadbirkorlik faoliyati va uning turlari.</p>			
2.	<p>Daromadni to'lov manbaida soliqqa tortish mexanizmi</p> <p>1. To'lov manbaida soliq solishning mohiyati.</p> <p>2. To'lov manbaida soliq solinadigan daromad turlari.</p> <p>3. Soliqni to'lov manbaida hisoblab chiqarish, ushlab qolish va byudjetga o'tkazish majburiyati yuklatilgan shaxslar.</p> <p>4. To'lov manbaida soliq solish bo'yicha majburiyatlar. To'lov manbaida daromadni soliqqa tortish mexanizmi</p>	2		2
3.	<p>Daromadlarni deklaratsiyalash asosida soliqqa tortish</p> <p>1. Daromadlarni deklaratsiyalash tushunchasi va deklaratsiya asosida soliqqa tortishning mohiyati.</p> <p>2. Individual daromadlarni deklaratsiya asosida soliqqa tortish tizimi: milliy va xalqaro aspekt.</p> <p>3. Deklaratsiya asosida soliqqa tortiladigan daromadlar.</p> <p>4. Soliq deklaratsiyalarini to'ldirish tartibi, topshirish usullari va ularni qayta ko'rib chiqish mexanizmi.</p>			2
4.	<p>Mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlarni soliqqa tortish</p> <p>1. Mehnatga haq to'lash va mehnatga haq to'lashning eng kam miqdori tushunchalari.</p> <p>2. Mehnatga haq to'lashni soliqqa tortishda soliq to'lovchilar, soliq solish ob'ekti, soliq solinadigan baza.</p> <p>3. Mehnatga haq to'lash shakllari.</p> <p>4. Kompensatsiya to'lovlari, ishlanmagan vaqt uchun haq to'lash.</p>			2

5.	<p>Moddiy naf tarzidagi daromadlarni soliqqa tortish</p> <p>1. Moddiy naf tarzidagi daromadlar tushunchasi va turlari.</p> <p>2. Shaxs manfaatlarini ko‘zlab yuridik shaxs tomonidan tovarlar (xizmatlar) haqini to‘lash tarzidagi daromadlar tarkibi.</p> <p>3. Tekin, hadya shartnomalari bo‘yicha berilgan mol-mulk va ko‘rsatilgan xizmatlar bo‘yicha daromadlarni soliqqa tortish.</p> <p>4. Fuqarolarga temir yo‘l, aviatsiya, avtomobil transportida yurish bo‘yicha beriladigan imtiyozlar shaklidagi daromadlarni soliqqa tortish.</p>	2	2	
6.	<p>Jismoniy shaxslarning mulkiy daromadlarini soliqqa tortish</p> <p>1. Mulkiy daromadlar haqida tushuncha va mulkiy daromad tarkibi.</p> <p>2. Mulknii ijaraga berish va sotishdan olingan daromadlarni soliqqa tortish.</p> <p>3. Boshqa turdagi mulkiy daromadlarga soliq solish mexanizmlari.</p>			2
7.	<p>Aholining tadbirkorlikdan daromadlarini soliqqa tortish</p> <p>1. Yakka tartibdagi tadbirkorlarning daromadlarini soliqqa tortish.</p> <p>2. Dehqon xo‘jaliklari va hunarmandchilik faoliyati bilan shug‘ullanuvchi sub‘ektlarni soliqqa tortish tartibi.</p> <p>3. O‘zini o‘zi band qilgan jismoniy shaxslarni soliqqa tortish.</p>			2
8.	<p>Jismoniy shaxslarning boshqa daromadlarini soliqqa tortish</p> <p>1. Boshqa daromadlar haqida tushuncha va ularning tarkibi.</p> <p>2. Yutuqlar, grantlar, ilm-fan va san‘at asarlari uchun olingan daromadlarni soliqqa tortish.</p> <p>3. Fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlari, jamg‘armalar tomonidan soliq</p>	2	2	

	<p>to'lovchilarga beriladigan nafaqalarga soliq solish.</p> <p>4. Soliq to'lovchilarga ko'rsatiladigan moddiy yordam pullarini hamda boshqa daromadlarni soliqqa tortish mexanizmi.</p>			
9.	<p>Daromadni soliqqa tortishda qo'llaniladigan imtiyozlar va chegirmalar tizimi</p> <p>1. Daromadni soliqqa tortishda qo'llaniladigan chegirmalar tizimining mohiyati.</p> <p>2. Soliq chegirmalari tushunchasi.</p> <p>3. Soliq chegirmalarini taqdim etish tartibi. Soliq chegirmalarini taqdim etilmaslik holatlari.</p> <p>4. Daromadni soliqqa tortishda qo'llaniladigan chegirma turlari.</p>		2	
10.	<p>Individual daromadni soliqqa tortishning xalqaro amaliyoti</p> <p>1. Turli mamlakatlarda daromad solig'ining belgilanishi.</p> <p>2. Daromad solig'i tushumining yalpi ichki maxsulotdagi yoki jami soliq tushumlaridagi ulushi.</p> <p>3. Shimoliy Amerika mamlakatlarida daromad solig'ining joriy qilinishi va bugungi kundagi holat.</p> <p>4. Lotin Amerika mamlakatlarida daromad solig'ining joriy qilinishi va hozirgi holati.</p> <p>5. Sharqiy Osiyo mamlakatlarida daromad solig'ining joriy qilinishi va hozirgi holati.</p>	2		
Jami		10	10	10

Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash mezonlari

Baho va ball chegaralari	Baholash mezonlari
“a'lo” 90-100 ball	Fanga oid nazariy bilimlarni to'liq o'zlashtirish. Xulosa chiqara olish yoki qaror qabul qila olish. Ijodiy fikrlay olish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo'llay bilish. Mohiyatini tushuntirish. Tasavvurga ega bo'lish.
“yaxshi” 70-89,9 ball	Fanga oid nazariy bilimlarni yaxshi o'zlashtirish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo'llay bilish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo'lish.
“qoniqarli” 60-69,9 ball	Fanga oid nazariy bilimlarni o'rtacha o'zlashtirish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Ma'lum bir tasavvurga ega bo'lish.
“qoniqarsiz” 0-59,9 ball	Fan bo'yicha nazariy bilimlarni o'zlashtira olmaslik. Mohiyatini tushuntira olmaslik. Tasavvurga ega bo'lmaslik.

Reyting baholash turlari va ballar taqsimoti

№	Reyting nazorati turlari va o'tkazish shakllari	Maksimal ball	O'tkazilish vaqti
I	Yakuniy nazorat:		Yakuniy nazorat haftasida
	Yakuniy nazorat ma'ruza va seminar darslarida, shuningdek, mustaqil ta'lim orqali olingan bilimlar asosida test sinovidan o'tish.	100	
	Umumiy ball	100	

